

Střední škola prof. Zdeňka Matějčka
Ostrava-Poruba, 17. listopadu 1123
příspěvková organizace

PROFILOVÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

Forma: nepovinná ústní zkouška

Předmět	METODIKA PRÁCE S MENŠINAMI
Obor vzdělání:	Pedagogika pro asistenty ve školství (dálkové studium)
Kód oboru:	75-31-M/010
Školní rok:	2011/2012
Třída:	DS5

TÉMATA

1. a) **Menšiny v České republice**, klasifikace menšin
(pojem minorita, majorita).
b) Subetnické skupiny v České republice a na Slovensku
(specifika jednotlivých skupin, kasta a kastovní vztahy, vnitřní dělení Romů, projevy sociální distance v současné romské populaci).
2. a) **Národnostní menšiny v České republice**
(pojem, nejpočetněji zastoupené menšiny).
b) Význam a funkce komunity, rodu a rodiny pro romské společenství
(funkce komunity, hierarchie rodu, sociální a hodnotový systém v pojetí romského žáka).
3. a) **Práva národnostních menšin na úrovni mezinárodních smluv a dohod.**
b) Tradiční romská rodina
(funkce jednotlivých členů v rodině, stručná charakteristika jednotlivých životních období).
4. a) **Práva národnostních menšin na úrovni zákonů České republiky.**
b) Specifika tradiční romské rodiny
(komparace jednotlivých životních období u romského etnika a majoritní společnosti).
5. a) **Instituce státní správy zabývající se problematikou menšin**
(činnost Rady vlády pro národnostní menšiny, krajského úřadu, magistrátu, městského úřadu).
b) Tradice a obřady v minulosti a dnes
(stručný nástin tradičních zasnub, svatby, křtin a pohřbu v romské komunitě).

6. a) **Nestátní instituce a organizace pomáhající minoritám v našem regionu.**
b) Náboženství Romů
(lidové náboženství a pověry, vztah k náboženství).
7. a) **Sociální a vzdělávací politika vlády – granty, projekty.**
b) Hudba a tanec
(význam hudebního projevu, rysy a klasifikace romské písně, historie v ČR, současné podoby hudební kultury).
- 8) a) **Specifika vybraných národnostních menšin žijících na území České republiky - kulturní zvláštnosti vietnamské a ukrajinské menšiny, práce s dítětem z dané minority.**
b) Slovesná folklórní tvorba
(stručná charakteristika romské pohádky, význam písně, říkanky, hádanky).
- 9) a) **Specifika vybraných národnostních menšin žijících na území České republiky - kulturní zvláštnosti židovské a řecké menšiny, práce s dítětem z dané minority.**
b) Tradiční romská řemesla
(řemesla v předválečném období, specifický charakter pracovních návyků, dopady asimilační politiky na tradiční řemesla, snahy o oživení řemesel).
- 10) a) **Specifika vybraných národnostních menšin žijících na území České republiky - kulturní zvláštnosti muslimů a práce s dítětem z dané minority.**
b) Původ Romů
(první teorie o původu Romů, výzkumy z oblasti lingvistiky a antropologie).
- 11) a) **Pojem komunita a charakter komunity.**
b) Příchod Romů do Evropy
(střet východní kultura Romů s ustanoveným řádem Evropy, vznik exonym Cikán, Gypsy).
- 12) a) **Základní principy komunitní práce.**
b) Asimilační politika Marie Terezie a Josefa II.
(klady a záporny asimilačního procesu, dopady na další vývoj etnika).
13. a) **Etapy komunitní práce.**
b) Romové v 19. století a na počátku 20. století
(tradiční rodina trvale usedlých Romů, kočovníci).
14. a) **Kompetence komunitního pracovníka.**
b) Genocida Romů během II. světové války

15. a) **Mediace jako metoda vyjednávání.**
b) Etnoemancipační úsilí po r. 1945 až do konce 80 let (řešení cikánské otázky v období socialismu, zákony a nařízení po r. 1945, Svaz Cikánů- Romů).
16. a) **Cíle a principy mediace.**
b) Vývoj situace romského etnika po r. 1989 (vznik politické reprezentace, aktivní rozvoj jazyka a kultury, Muzeum romské kultury v Brně, významné osobnosti).
17. a) **Schopnosti a předpoklady mediátora.**
b) Vznik romské literatury (průkopnictví romských autorů, próza, poezie, novinářská próza, nejvýznamnější autoři, díla).
18. a) **Metody vyjednávání mezi školou a minoritní rodinou.**
b) Průběh výchovně-vzdělávacího procesu příslušníka romské komunity (výchova v rodině, romské dítě v MŠ, ZŠ, SŠ, volný čas, programy zaměřené na vzdělávání Romů).
19. a) **Proces mediace a jeho fáze.**
b) Příčiny a důsledky vysokého procenta dlouhodobé nezaměstnanosti Romů (příčiny nízké kvalifikační úrovně, ekonomický a sociální propad rodiny, práce s dítětem pocházející z rodiny dlouhodobě nezaměstnaných rodičů).
20. a) **Organizace zabývající se prací s komunitou, komunitní plán v našem regionu, metody práce sociálního a terénního pracovníka** (pojmy: bezdomovectví, enkláva, ghetto, vyloučená lokalita).
b) Současné problémy v oblasti bydlení, bezdomovectví a jeho dopady na žáka (formy bezdomovectví u romské komunity, ubytovací zařízení v našem regionu, řešení bytové krize státním sektorem a nevládními organizacemi, dítě z rodiny ohrožené bezdomovectvím).
21. a) **Metody a techniky práce zdravotně sociálního pomocníka.**
b) Soudobá problematika v oblasti zdravotnictví a zdraví (hygiena a stravování v rodině, preventivní prohlídky dětí, patologie v oblasti zdravotnictví, rizikové chování, programy zaměřené na zkvalitnění zdraví romské populace).

22. a) **Metody práce policejních asistentů**, programy v našem regionu.
b) Stručný nástin patologie v romské komunitě (kryté záškoláctví, šikana, domácí násilí, patologické hráčství, návykové látky, kriminalita, řešení patologie v rámci romské rodiny, komparace vnímání sankce romskou komunitou a majoritou).
23. a) **Výchova k toleranci:** tolerance, vyrovnávací postupy, integrace, inkluze v souladu s vládními dokumenty.
b) Struktura práce s romskou komunitou (struktura práce na úrovni vlády, vládní dokumenty, práce s etnikem na úrovni krajských úřadů, magistrátů, městských úřadů, školských institucí a neziskového sektoru).
24. a) **Výchova k toleranci:** rasismus a xenofobie ve společnosti (formy rasismu a projevy xenofobie ve společnosti, pojmy: intolerance, etnocentrismus).
b) Klíčové oblasti intervencí romské inkluze v kontextu pedagogického asistentství (rozvoj romské kultury a jazyka, vzdělávání, zaměstnanost, bydlení, zdravotnictví, sociální vyloučení, bezpečnost).
25. a) **Úloha pedagogického asistenta při práci se žákem ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.**
b) Spolupráce pedagogického asistenta s mezirezortními obory podílející se na zkvalitnění života žáka z minority.

Zpracovala: Bc. Lada Červeňáková